

รายงานโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ ตามแนวชายแดน

ประจำสัปดาห์ 16 - 22 ม.ค. 2568

เหตุการณ์อื่น ๆ

ที่สำคัญประจำสัปดาห์

- สรุปประเด็นสำคัญ การยืนยันการระบาดของโรคไวรัสซิกาในประเทกแทนซาเนีย องค์การอนามัยโลกและรัฐบาลแทนซาเนีย ยืนยันพบการระบาดของโรคดังกล่าวในภูมิภาคคาเกรา เมื่อวันที่ 20 ม.ค. 68 โดยก่อนหน้านี้มีรายงานการระบาดของโรคดังกล่าวเมื่อวันที่ 14 ม.ค. 68 มีผู้เสียชีวิต 9 ราย รวมถึงผู้เสียชีวิต 8 ราย ในพื้นที่สองอำเภอ แต่จนถึงวันที่ 20 ม.ค. มีการยืนยันผู้ป่วยเพียง 1 ราย และผลตรวจตัวอย่าง 25 ราย เป็นลบ ผู้ป่วยรายแรกเป็นหญิงตั้งครรภ์เสียชีวิตตั้งแต่วันที่ 16 ส.ค. 67 และบุคลากรทางการแพทย์ที่ดูแลผู้ป่วยรายนี้เสียชีวิต เมื่อวันที่ 27 ส.ค. 67 ทางกรมได้เพิ่มการค้นหาผู้ป่วยโดยจัดตั้งศูนย์การรักษาและห้องปฏิบัติการเคลื่อนที่สำหรับการตรวจตัวอย่าง ยังไม่มีมาตรการในการจำกัดการเดินทางหรือการค้าระหว่างประเทศ ขณะนี้ต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เนื่องจากข้อมูลทางระบาดวิทยายังไม่ชัดเจน เช่น จำนวนผู้ป่วยปัจจุบัน สายการแพร่เชื้อและการวิเคราะห์พันธุกรรม มีความเสี่ยงสูงของการแพร่กระจายข้ามพรมแดน เนื่องจากภูมิภาคคาเกราเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญ โอกาสที่จะเกิดการแพร่กระจายเป็นวงกว้างในระดับโลกยังอยู่ในระดับต่ำ อาจมีการนำมาตรการฉุกเฉิน เช่น วัคซีนป้องกันโรคดังกล่าวและยารักษาจำเพาะมาใช้ ซึ่งเคยลดอัตราการเสียชีวิตได้เช่นในกรณีที่เคยมีการระบาดของโรคดังกล่าวในวันดา
- ข้อมูลจาก Bluedot Event Alerts วันที่ 21 ม.ค. 2568 กระทรวงสาธารณสุขประเทศเวียดนามรายงานพบผู้ป่วยโรคหัดเพิ่มขึ้นมากในปี 2567 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยในปี 2567 ประเทศเวียดนามรายงานผู้ป่วยสงสัยโรคหัด 38,364 ราย รวมถึงผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยัน 6,725 รายและเสียชีวิต 13 ราย ตามข้อมูลของกระทรวงฯ ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยัน ในปี 2567 มีจำนวนมากกว่าในปี 2566 ถึง 130 เท่า สำหรับปี 2568 มีรายงานผู้ป่วยแล้วอย่างน้อย 906 ราย พบผู้ป่วยมากในจังหวัดภาคใต้ของประเทศ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขคาดว่าจำนวนผู้ป่วยโรคหัดและโรคอื่น ๆ ที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนจะพบเพิ่มขึ้นในปี 2568

“ โรคหวัดตกโรค ” ป้องกันได้ด้วยการมีสุขอนามัยที่ถูกต้อง

ข้อมูลจากรายงานการเฝ้าระวังเหตุการณ์ กรมควบคุมโรค สัปดาห์ที่ 55 ระหว่างวันที่ 13 - 19 ม.ค. 2568 พบผู้ป่วยโรคหวัดตกโรค จำนวน 2 ราย ที่ จ. ภูเก็ต และ จ. ตาก ทั้งสองรายมีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันพบเชื้อหวัดตกโรค โดยผู้ป่วยรายแรก เพศหญิง สัญชาติเมียนมา อายุ 21 ปี อาศัยที่ อ. เมือง จ. ภูเก็ต รับการรักษาในโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งขณะเดินทางกลับประเทศเมียนมาแล้ว ส่วนรายที่สอง เพศชาย อายุ 25 ปี ไม่ระบุสัญชาติ อาศัยที่ อ. แม่ระมาด จ. ตาก ขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนโรค

ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคติดเชื้อทางระบบทางเดินหายใจ กรมควบคุมโรค สถานการณ์โรคหวัดตกโรคในประเทศไทย ในช่วงปี 2553 - 2558 พบการระบาดของโรคในวงกว้าง หลังจากนั้นพบผู้ป่วยประปราย โดยในปี 2567 ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. - 24 ส.ค. 2567 พบผู้ป่วยยืนยันโรคหวัดตกโรค 8 ราย พบผู้ป่วยเสียชีวิต ในจำนวนนี้มีสัญชาติไทย 6 ราย เมียนมา 1 ราย และกะเหรี่ยง 1 ราย โดยพบผู้ป่วยประปรายในจังหวัดต่าง ๆ ได้แก่ นครราชสีมา เพชรบูรณ์ กรุงเทพมหานคร พิษณุโลกและตาก ตามที่มีการระบาดของโรคหวัดตกโรคอย่างหนักในประเทศเมียนมาตั้งแต่เดือนธันวาคม 2567 กรมควบคุมโรคได้จัดทำ แผนการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคหวัดตกโรคในศูนย์พักพิงชั่วคราวตามแนวชายแดน ไทย - เมียนมา ที่ จ. แม่ฮ่องสอน ในพื้นที่ บ้านใหม่ในสอย บ้านแม่สุริน บ้านแม่ละอูน บ้านแม่ลามาหลวง จ. ตาก ในพื้นที่ บ้านแม่หละ บ้านอุ้มเปี้ยม บ้านนุโพ และ จ. ราชบุรี ในพื้นที่บ้านถ้ำหิน โดยกำหนดการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคดังกล่าวถึง 28 ก.พ. 2568

อีกหนึ่งโรคที่มักพบในพื้นที่ที่มีการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและระบบสาธารณสุขไม่เพียงพอ ยังไม่ดีหรือไม่ทั่วถึง เช่น ชุมชนแออัดบริเวณชานเมืองและเขตชนบทที่ยังใช้น้ำจากแม่น้ำลำคลอง ส่วนใหญ่พบการปนเปื้อนในอาหารและน้ำดื่ม โดยเฉพาะน้ำดื่มตามธรรมชาติหรือน้ำดื่มที่มีการปนเปื้อนอุจจาระของผู้ที่ติดเชื้อ นอกจากนี้ยังพบในอาหารทะเล เช่น ปลา หอย สาหร่าย พื้นที่ที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรค ได้แก่ ค่ายผู้พลัดถิ่นที่มีการเคลื่อนย้ายถิ่นของประชากรด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น ภัยพิบัติตามธรรมชาติ ภัยสงคราม เป็นต้น ขณะที่ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาในประเทศไทย ความเสี่ยงในนักท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้เดินทางไปในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคแต่กลุ่มคนที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ผู้ที่เดินทางไปเยี่ยมญาติในประเทศที่มีการระบาดของโรคหรือผู้ที่เข้าไปเป็นอาสาสมัครดูแลผู้ป่วยหรือผู้ประสบภัยในพื้นที่ที่มีการระบาด เช่น แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รวมทั้งอาสาสมัครจากองค์กรต่าง ๆ กลุ่มบุคคลเหล่านี้มีความเสี่ยงสูงมากขึ้น โดยสรุปการมีระบบสาธารณสุขที่ดีและการมีสุขอนามัยส่วนบุคคลที่ถูกต้องยังคงเป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันโรคดังกล่าว

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่แจ้ง อสต. ประสานกับ จนท. สาธารณสุขและองค์กรส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ลูกบ้านทราบถึงสถานการณ์การระบาดของโรคหวัดตกโรคซึ่งยังคงพบประปรายในพื้นที่ต่าง ๆ โดยให้ความรู้ถึงสาเหตุการเกิดโรค อาการและการป้องกันตนเองเบื้องต้น พร้อมทั้งให้คำ แนะนำ แก่ลูกบ้านในการดูแลสุขอนามัยที่ถูกต้อง เช่น ไม่รับประทานอาหารค้างมือ ล้างมือด้วยน้ำ และสุบู่ก่อนรับประทานอาหารและก่อนรับประทานอาหาร รวมทั้งหลังจากเข้าห้องน้ำทุกครั้ง มีการสื่อสารให้ผู้ประกอบการร้านอาหารเข้มงวดเรื่องคุณภาพอาหารและความสะอาดในการประกอบอาหารที่บริการแก่ลูกค้า เน้นย้ำ การปฏิบัติตามคำ แนะนำ ของกรมควบคุมโรค โดยเน้นหลัก “ กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ ” หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการผลิตน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในชุมชน เช่น การผลิตน้ำ ประปา ให้ใส่คลอรีนระดับมาตรฐานอย่างน้อย 0.2 มิลลิกรัมต่อลิตร มีการตรวจกระบวนการผลิตน้ำ และน้ำ แข็งให้ได้คุณภาพอย่างสม่ำเสมอ หากผู้ใดมีอาการผิดปกติขณะหรือหลังกลับจากการเดินทางไปพื้นที่เสี่ยง เช่น มีไข้ คลื่นไส้ อาเจียน ถ่ายเหลวเป็นน้ำ มากกว่า 3 ครั้ง ภายใน 24 ชั่วโมง ให้รีบพบแพทย์ทันที อย่างไรก็ตามการมีสุขอนามัยที่ถูกต้องช่วยลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคหวัดตกโรค และรวมทั้งโรคระบบทางเดินอาหารอื่น ๆ อีกด้วย

ติดต่อ
oic.ddc@gmail.com
02-5903832
www.ddc.go.th/oic

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดย

โครงการพัฒนาขีดความสามารถการทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนเพื่อการตรวจจับและตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชายแดน สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สนับสนุนโดยศูนย์ความร่วมมือ ไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข

อ้างอิง

- <https://ddc.moph.go.th/pagecontent.php?page=564&dept=>
- <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/91913>
- ข้อมูลจาก : แนวทางการเฝ้าระวังและสอบสวนอหิวาตกโรค กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (มกราคม 2568)
- ข้อมูลจาก : ASEAN Biodiaspora virtual center สรุปความโดย สพ.ญ.ดร.เสาวพัทธ์ อีนจ้อย กรมควบคุมโรค ณ วันที่ 21 เมค 2568
- ขอบคุณภาพจาก : https://fishme.com.au/collections/all-seafood?page=2&view=view-48&grid_list=grid-view
- ขอบคุณภาพจาก : <https://www.smileoftdental.com/blog/2020/04/19/handwashing/>